

DOUA FIARE DE PLUG DE LA BICFALAU

În colecțiile Muzeului de Istorie din Cluj se păstrează două piese de metal, inedite, de la un plug de lemn: un brăzdar (*vomer*) și un cuțit (*culter*)¹, de formă asemănătoare cu descoperirile obișnuite de acest fel din așezările dacice. Ambele piese provin, după mențiunea registrelor de inventar, de la Bicfalău, com. Lisnău, r. Sf. Gheorghe, reg. Brașov.

Descrierea pieselor: 1. brăzdar de plug (fig. 1/1; 1A/1), confecționat, prin batere la cald, dintr-o bară de fier. Prin ciocănire, marginile laterale ale barei, în porțiunea unde ea formează lama propriu-zisă a brăzdarului, au fost subțiate, iar pe mijlocul ei, prin îndoire, i s-a creat o puternică nervură. La partea superioară, brăzdarul era prevăzut cu un cui de fixare, astăzi rupt. Dimensiuni: lungimea totală: 43 cm; lungimea lamei propriu-zise a brăzdarului: 14,3 cm; lățimea maximă a lamei: 7,3 cm; grosimea corpului brăzdarului: 1,4 cm (MuzIstCluj, inv. nr. 1527). 2. cuțit de plug (fig. 1/2; 1A/2), confecționat în aceeași tehnică. Prin lățirea barei inițiale de fier, la partea inferioară, s-a obținut lama cu tăiș. În partea superioară, bara de fier, ce se subția spre capăt, a fost îndoită și „sudată” pe corpul cuțitului. Dimensiuni: lungimea totală: 50,5 cm; lungimea lamei: 26,8 cm; lățimea maximă a lamei: 3,5 cm; grosimea corpului cuțitului: 2,2 cm (MuzIstCluj, inv. nr. 1526).

Tipul și forma pieselor, descrise sumar aici, sînt bine cunoscute și frecvente în descoperirile privind epoca dacică (începînd cu a doua jumătate a sec. II î.e.n.) și cea romană. Împrumutate ca prototip din lumea greco-elenistică, dar produse pe loc, în Dacia, ele au contribuit la perfecționarea principalei unelte agricole întrebuintate de daci, atît în perioada statului dac, cît și după cucerirea romană².

După cum este știut însă, asemenea materiale nu oferă, prin ele însele, decît posibilitatea unei datări mai largi, de-alungul întregii perioade de timp în care sînt semnalate, și, cum registrele de inventar ale muzeului nu cuprind și alte mențiuni referitoare la ambianța în care au fost descoperite, orice încercare de

¹ Existența lor mi-a fost semnalată de colegul P. Gyulai, căruiui îi mulțumesc.

² I. H. Crișan, în *SCIV*, XI, 1960, p. 285 și urm. (cu bibliografia mai veche); D. V. Rosetti, în *SCIV*, XI, 1960, p. 392 și urm.; I. Berciu și Al. Popa, în *SCIV*, XIV, 1963, p. 151 și urm. Același depozit la I. H. Crișan, în *StCom*, 12, Sibiu, 1965, p. 213 și urm.; I. Glodariu și M. Cîmpeanu, în *SCIV*, XVII, 1966, p. 19 și urm. În acest din urmă studiu s-a strecurat o inadvertență asupra căreia este bine să se revină cu această ocazie. La p. 25 se scria despre descoperirea, în cetatea dacică de la Căpîlna, a două fiare de plug de tip roman. Este vorba de două brăzdare, dintre care unul asimetric (M. Macrea, *Cetatea dacică de la Căpîlna*, în M. Macrea, Oct. Floca, N. Lupu, I. Berciu, *Cetăți dacice din sudul Transilvaniei*, Buc., 1966, p. 17, fig. 4), depozitate în Muzeul din Alba Iulia. Examinarea pieselor originale a dus la concluzia că cel puțin unul dintre ele, cel asimetric, este feudal, ceea ce, de altfel este o constatare perfect explicabilă, mai ales în urma săpăturilor efectuate în ultimii ani, sub conducerea prof. M. Macrea, în cetatea dacică de la Căpîlna, care au scos la iveală, sporadic, în părțile de sus ale stratului de cultură dacică, și obiecte aparținînd epocii feudale. Brăzdarul simetric (vezi și M. Macrea și I. Berciu, *La citadelle dacique de Căpîlna*, în *Dacia*, N. S., IX, 1965, p. 228 și fig. 31) nu poate fi deosebit, ca formă, de brăzdarul roman, de tip triunghiular, prevăzut în partea superioară cu ariploare-manșon de fixare pe talpa plugului dar, foarte probabil, este tot feudal.

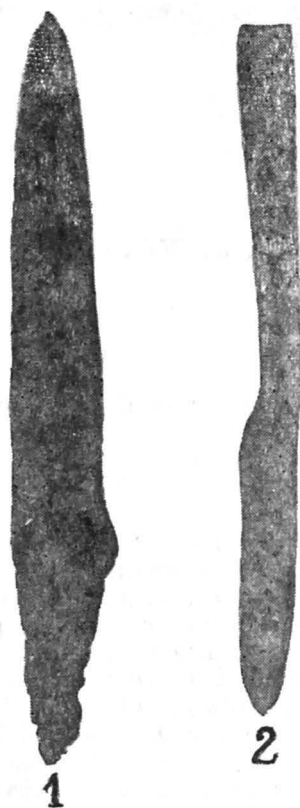

Fig. 1 Brăzdar (*vomer*) și
cuțit (*culter*) de plug.

Fig. 1A Brăzdar (*vomer*)
și cuțit (*culter*) de plug.

datare mai precisă este iluzorie din punctul de vedere al rezultatelor la care s-ar ajunge. Pieseile pot proveni, evident, dintr-o așezare civilă sau de alt caracter, existentă cândva în intervalul de timp de la sfârșitul sec. II î.e.n. și, probabil, până în sec. III e.n.

I. GLODARIU

ZWEI PFLUGSCHAREN AUS BICFALĂU

(Zusammenfassung)

Es werden zwei Pflugscharen — ein *vomer* (Abb. 1/1; 1A/1) und ein *culter* (Abb. 1/2; 1A/2) — aus Bicfalău, Region Brașov, veröffentlicht, deren nähere Fundumstände unbekannt sind. Daher können sie nur ganz allgemein zwischen Ende des 2. Jahrhunderts v.u.Ztr. und, wahrscheinlich, dem 3. Jh.u.Ztr. angesetzt werden.